

Kokousaika:	Tiistai 4.4.2023 klo 18.00
Kokouspaikka:	Nuorten tila, virastotalo, Pilpalantie 3, Loppi
Päätöksentekotapa:	Kokoukseen on mahdollista osallistua sekä paikan päällä että sähköisen yhteyden avulla (ns. hybridikokous)

Asialuettelo

- 41§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus
- 42§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 43§ Pöytäkirjantarkastajat
- 44§ Työjärjestyksen hyväksyminen
- 45§ Päätöksiä ja muistioita tiedoksi
- 46§ Kirkon palvelukeskuksen laajennettuihin kirjanpidon palveluihin siirtyminen
- 47§ Tilintarkastajan valinta
- 48§ Tilintarkastuskertomus
- 49§ Kellotornin kattoremontti
- 50§ Vuosilomat
- 51§ Kirkon peruskorjaussuunnitelmat
- 52§ Seurakunnan strategia
- 53§ Partiolippukuntien taustayhteisösopimukset
- 54§ Luottamustoimen lakkaaminen
- 55§ Yhdenvertaisuustyöryhmän kokoonpano
- 56§ Nuorisotyönohjaajan viran tehtäväkuvauksen muutos ja viran täyttö
- 57§ Rippikoulun ryhmäkoon ylitys
- 58§ Kolehtisuunnitelma 5-9/2023
- 59§ Investointimäärärahan käyttötarkoituksen muutos
- 60§ K.F.A ja Edla Johanna von Qvantenin opintorahastosäätiön tilintarkastajat
- 61§ Jäsenten esittämät asiat
- 62§ Kokouksen päätös

Lopella 28.3.2023

Tuomas Hynynen, kirkkoherra, puheenjohtaja

Kokouskutsu ja asialista on lähetetty jäsenille postitse 28.3.2023

Kokouksen tarkastettu pöytäkirja, johon on liitetty muutoksenhakuohjeet, pidetään yleisesti nähtävänä kirkkoherranvirastossa 6.4.2023-6.5.2023 viraston aukioloaikoina. Kirkkoherranvirasto on avoinna ma-pe 9.00-12.00.

Tämä kuulutus on pidetty nähtävillä seurakunnan ilmoitustaululla 28.3.2023-6.5.2023, sillä muutoksella että §59 otsikkoa on muutettu vastaamaan paremmin pykälän asiasisältöä.

Liisa Ilvesluoto

Aika	Tiistaina 4.4.2023 klo 18.00-21.11.								
Paikka	Nuorten tila, virastotalo, Pilpalantie 3, Loppi								
	Paikalla	läsnä etä- yhteyksin	Poissa		Henkilökohtainen varajäsen	Paikalla	läsnä etä- yhteyksin	Poissa	
Tuomas Hynynen, khra	x		§60						
Leena Vesto, vpj.	x		§53		Niina Nisula				
Otto Arola		x			Marko Leino				
Minttu Auvinen		x			Jonna Levoniemi				
Veikko Kaartinen	x				Sirpa Hopearuo				
Jari Kuusemo			x		Teppo Kenttämies	x			
Arja Niemi	x				Johanna Siivonen				
Silja Saranen			x		Tiia Herval	x		§60	
Juhani Tuure	x				Jaakko Pankakoski				
Muut osallistujat									
Outi Siirola, kirkkovaltuuston pj.	x		§53						
Jarno Hatakka, kirkkovaltuuston varapj.	x								
Liisa Ilvesluoto, talouspäällikkö	x								
Asiat	§ - § 41-62								
Allekirjoitukset	Pöytäkirja allekirjoitetaan / allekirjoitettu sähköisesti								
	Leena Vesto puheenjohtaja			Tuomas Hynynen puheenjohtaja §53			Liisa Ilvesluoto sihteeri		
	Arja Niemi Pöytäkirjantarkastaja			Teppo Kenttämies Pöytäkirjantarkastaja					
Muutoksenhaku	Kirkkolain 24. lukuun ja muuhun lainsäädäntöön perustuvat muutoksenhakuohjeet liitteenä								

41§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 18.00 ja kirkkoherra piti alkuhartauden Johanneksen evankeliumista luvusta 12.

42§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

15.3.2021 voimaan tulleen kirkkolain muutoksen myötä kirkkoneuvoston kokouksessa voi olla läsnä myös etäyhteyksien kautta.

Kirkkolain 7:3§ Päätöksentekotavat ja sähköinen kokous

Toimielimelle kuuluvista asioista voidaan päättää varsinaisessa kokouksessa tai sähköisessä toimintaympäristössä tapahtuvassa kokouksessa (sähköinen kokous).

Sähköisen kokouksen edellytyksenä on, että läsnä oleviksi todetut ovat keskenään yhdenvertaisessa näkö- ja äänyhteydessä. Sähköisessä kokouksessa seurakunnan tai seurakuntayhtymän tulee huolehtia tietoturvallisuudesta ja siitä, että salassa pidettävät tiedot eivät ole ulkopuolisten saatavilla.

Kirkkolain 7:4§ Päätösvaltaisuus, äänestäminen ja vaalit

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Toimielimessä äänestetään esityksestä ja kaikista kannatetuista vastaehdotuksista asettamalla kaksi kerrallaan vastakkain siten, että vastaus "jaa" tai "ei" ilmaisee enemmistön kannanoton.

Vaali toimitetaan enemmistövaalina. Kahta tai useampaa luottamushenkilöä valittaessa on kuitenkin noudatettava suhteellista vaalitapaa, jos sitä vaatii niin monta vaaliin osallistuvaa, että he suhteellisessa vaalissa voisivat saada valituksi vähintään yhden ehdokkaan. Vaali voidaan toimittaa suljetuin lipuin sähköisessä kokouksessa vain, jos vaalisalaisuus on turvattu.

Kirkkohallitus ohjeistaa yleiskirjeessä 6/2021, että pöytäkirjaan merkitään, ketkä osallistujista ovat läsnä varsinaisella kokouspaikalla ja ketkä sähköisesti.

On huomioitava, että Lopen seurakunnalla ei toistaiseksi ole järjestelmää, jolla sähköisessä kokouksessa voitaisiin toimittaa vaali suljetuin lipuin kirkkolain 7:4§ tarkoittamalla tavalla. Mikäli suljettua lippuäänestystä vaaditaan kirkkolain 7:4§ mukaisesti jossain asiassa, asia jätetään pöydälle seuraavaan kirkkoneuvoston kokoukseen.

Päätösehdotus:

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

43§ Pöytäkirjantarkastajat**Kirkkoneuvoston ohjesääntö § 8 (osittain):**

Pöytäkirjan tarkastaa kaksi kokouksen valitsemaa pöytäkirjantarkastajaa tai, jos kokous niin päättää, kirkkoneuvosto kokouksessaan.

Kirkkoneuvosto päätti 24.1.2023, että pöytäkirjan tarkastusvuoro kulkee neuvoston nimilistan mukaisessa järjestyksessä. Jäsenen ollessa poissa varajäsen tulee hänen sijaansa.

Mikäli kirkkoneuvoston jäsen on esteellinen jossain asiassa tai varapuheenjohtaja johtaa jonkun asian käsittelyä, hän ei toimi sen kokouksen pöytäkirjan tarkastajana.

Päätösehdotus:

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan kirkkoneuvoston nimilistan järjestyksen perusteella Arja Niemi ja Silja Saranen.

Päätös: Valittiin pöytäkirjantarkastajiksi Arja Niemi ja Teppo Kenttämies.

44§ Työjärjestyksen hyväksyminen

Päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto hyväksyy kokouksen työjärjestyksen esityslistan mukaisena.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

45§ Päätöksiä ja muistioita tiedoksi

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto merkitsee tiedokseen seuraavat kokouksessa esillä olevat päätökset ja muistiot, jotka on lähetetty kirkkoneuvostolle sähköpostilla:

Kirkkoherran päätökset 10-13/2023

Taluspäällikön päätökset 8-11/2023

Kirkon peruskorjaustyöryhmän muistio 22.2.2023

Kirkon peruskorjaustyöryhmän muistio 3.4.2023

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

46§ Kirkon palvelukeskuksen laajennettuihin kirjanpidon palveluihin siirtyminen

Kirkon palvelukeskus (KiPa) on osa kirkkohallitusta ja sen tehtävä on hoitaa seurakuntien taloushallintoa ja palkanlaskentaa (kirkkolaki 21 luku 2§) vastuunjakotaulukon (liite46a) mukaisesti.

Lopen seurakunnassa on yhteensä kolme kirkkoherranvirastossa ja taloustoimistossa työskentelevää työntekijää: taluspäällikkö, taloussihteri ja toimistosihteri. [...]

Kirkonkirjojenpitoa hoidetaan aluekeskusrekisterissä ja seurakunnan talousasioita Kirkon palvelukeskuksessa. Lisäksi alkuvuonna 2023 käyttöön otettu toiminnanohjausjärjestelmä Katrina automatisoi monia myyntilaskutukseen ja työaikakirjanpitoon liittyviä tehtäviä. Siten taluspäällikkö ja kirkkoherra arvioivat että taloussihterin tehtävää ei ole välttämätöntä täyttää nykyisen työntekijän jälkeen.

Ostolaskujen tiliöintiin, kolehtitilityksiin ja kirjanpidon tositteiden kirjaamiseen seurakunnalla ei ole mahdollisuuksia kehittää automaatiota johtuen KiPan järjestelmistä. Taluspäällikön arvion mukaan yllä luetellut tehtävät on järkevä siirtää KiPan tehtäväksi, kuten myös tilinpäätöskirjausten ja tasetilien täsmäytysten osalta. KiPa laskuttaa työstä toteutuneiden tuntien mukaan 48 € tunnilta. Arviolta KiPan laskutus kasvaisi 670 € kuukausittain ja tilinpäätöksen osalta n. 300€ per vuosi. Eniten työaikaa vie ostolaskujen

tiliointi ja kierrätys (arvio 8 tuntia kuukaudessa). KiPalla on käynnissä kokeilu, jossa ostolaskut tiliöi tekoäly. Kokeilun pitäisi vuoden 2024 aikana jalkautua myös Lopen seurakuntaan, minkä myötä lisälaskutus pienenee merkittävästi.

KiPan laajennettuihin palveluihin siirtyminen vähentää myös seurakunnan taloushallinnon toimintojen henkilövaihdoksista tai poissaoloista johtuvaa haavoittuvuutta.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto päättää, että Lopen seurakunta solmii kirkon palvelukeskuksen kanssa sopimuksen ns. laajennetuista palveluista (ostolaskujen tiliöiminen ja kierrätys, kirjanpidon tositteiden kirjaaminen, kolehtitilitykset, tilinpäätöskirjaukset ja tasetilien täsmäytykset) syyskuusta 2023 alkaen.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

47§ Tilintarkastajan valinta

Kirkkojärjestys 15. luku 7 § (alkuosa):

Kirkkovaltuusto tai yhteinen kirkkovaltuusto valitsee toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastamista varten joko vähintään yhden varsinaisen ja yhden varatilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön.

Tilintarkastajan ja varatilintarkastajan tulee olla JHT-tilintarkastaja tai tilintarkastusyhteisö. Tilintarkastusyhteisön on määrättävä päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja.

Kirkkoneuvosto antoi taluspäällikölle tehtäväksi kilpailuttaa tilintarkastuksen tilivuosille 2023-2026 kokouksessaan 25.10.2022. Tarjouksia pyydettiin neljältä tilintarkastusyhteisöltä ja saimme kaksi tarjousta. Liitteenä 47a avauspöytäkirja ja tarjousten vertailutaulukko. Kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous on tilintarkastusyhteisö KPMG Oy:n tarjous.

Tarjouspyynnössä valintaperusteiksi ilmoitettiin:

kokonaishinta mahdollisine matka- ym. kustannusten korvauksineen 40%, laadunvalvontajärjestelmä, miten järjestetty ja miten toimii käytännössä, 10%, vastuullisen tarkastajan kokemusmäärä seurakuntataloudesta sekä kirkon hallinnon ja talouden tuntemuksessa 40%, vastuullisen tarkastajan työpäivien osuus tarkastuspäivistä 10%. Tilintarkastus sisältää seurakunnan (4 pv) tarkastuksen lisäksi Qvantenin opinto-rahastosaatiön tarkastuksen (1 pv), jonka saatiö maksaa itse.

Taluspäällikön päätösehdotus: Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että Lopen seurakunta valitsee tilintarkastajakseen tilivuosille 2023-2026 tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab:n ja päävastuulliseksi tilintarkastajaksi JHT, HT Martin Slotten.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

48§ Tilintarkastuskertomus

Lopen seurakunnassa on suoritettu tilintarkastus 7.3.2023 vuoden 2022 tilinpäätöksestä ja tilintarkastaja on antanut tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen (liite 48a)

Taluspäällikön päätösehdotus:

Merkitään tiedoksi tilintarkastuskertomus (liite 48a) vuoden 2022 tilinpäätöksestä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

49§ Kellotornin kattoremontti

Vuoden 2023 talousarviossa kirkkovaltuusto on hyväksynyt investoinniksi kirkon kellotornin kuparikatteen uusinnan. Kuparikate tarkastettiin vuoden 2022 syksyllä ja tarkastuksen suositus oli, että kate uusitaan 1-3 vuoden sisään. Määrärahaa uusinnalle varattiin 80 000 euroa. Riihimäen seurakunnan kiinteistöpäällikkö Matti Humalajoki kilpailutti kuparikatteen uusinnan (tarjouspyyntö liitteenä 49a ja avauspöytäkirja liitteenä 49b) ja halvin tarjous oli 142 928 euroa.

Lopen seurakunta sai kirkon peltikatteen uusintaan kirkkohallituksen avustusta n. 30 % kustannuksista. Myös kuparikatteen uusintaan seurakunnalla voi olla mahdollisuus saada avustusta, mutta seuraava avustuskierron päättyy vuoden 2023 lopussa. Jo aloitetuille hankkeille ei kirkkohallitus nykyohjeistuksensa mukaan myönnä avustusta ilman erittäin painavia perusteita. Taluspäällikön arvio on, että tällaista erittäin painavaa perustetta ei ole.

Taluspäällikön päätösehdotus:

- a) Kirkkoneuvosto hylkää kaikki saamansa tarjoukset kirkon kellotornin kuparikatteen uusinnasta ja hakee korjausavustusta 2023 vuoden lopussa päättyvässä avustushaussa.
- b) Kirkkoneuvosto esittää kirkkovaltuustolle, että vuoden 2023 talousarviossa olevaa kirkon kellotornin kuparikatteen uusintaa ei toteuteta vuonna 2023.

Päätös:

Ehdotuksen mukainen.

50§ Vuosilomat

Viranhaltijat ja työntekijät ovat esittäneet kesälomatoiveensa lomakaudelle 2.5.-30.9.2023 liitteessä 50a.

Lomalistaan on merkitty vuosilomien lisäksi työntekijöiden anomukset lomarahan vaihtamisesta lomarahavapaaksi. Esihenkilöt ovat puoltaneet anomusten hyväksymistä. Vapaaksi vaihdettavat lomarahavapaat on pidettävä 31.12.2024 mennessä.

Taluspäällikön päätösehdotus:

- 1) Kirkkoneuvosto merkitsee tiedokseen pappien vuosilomat
- 2) Kirkkoneuvosto vahvistaa muiden viranhaltijoiden ja työntekijöiden kuin pappien vuosilomat liitteen 50a mukaisesti
- 3) Kirkkoneuvosto hyväksyy liitteeseen 50a merkityt anomukset ja lomarahan vaihtamisesta vapaaksi sekä liitteeseen mahdollisesti merkityt lomarahavapaan

ajankohdat. Ellei ajankohtaa ole merkitty, kirkkoneuvosto valtuuttaa kirkkoherran tai talouspäällikön tekemään siitä päätöksen myöhemmin.

- 4) Kirkkoneuvosto valtuuttaa kirkkoherran, talouspäällikön ja varhaiskasvatuksen työalajohtajan päättämään mahdolliset kesälomakaudelle (2.5.-30.9.2023) vielä anottavat lomat sekä talvilomakauden (1.10.2023 – 1.5.2024) vuosilomat.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

51§ **Kirkon peruskorjaussuunnitelmat**

Lopen kirkon peruskorjausta on suunniteltu jo useiden vuosien ajan. Suunnitelmia on esitelty kirkkovaltuustolle 25.5.2021. Tämän jälkeen suunnittelua on jatkettu sillä muutoksella, että kirkkoa lämmitettäisiin ilmanlämpöpumppujen sijasta ilma-vesilämpöpumpuilla.

Kirkkosalin lattia avattaisiin kokonaan peruskorjauksen yhteydessä. Näin voitaisiin rakentaa kirkkosalin lattian alle vesikiertoinen lattialämmitys ja lattiaa voitaisiin tiivistää radonpitoisuuksien hallitsemiseksi. Samalla lattian avaaminen merkitsisi sitä, että kirkkosalin penkkejä ja toimintoja voitaisiin järjestellä uudelleen.

Uusimmissa suunnitelmissa merkittävimmät muutostyöt olisivat seuraavat:

- Kuoriosaa eli kirkon alttarialuetta ehdotetaan madallettavaksi siten, että nykyisen kahden portaan sijasta kuorin ja kirkkosalin erottaisi yksi porras.
- Kirkkosalin penkkien järjestystä ehdotetaan muutettavaksi siten, että sivulaivojen penkit olisivat vinossa ja kirkkosalin takaosassa ei olisi kiinteitä penkkejä
- Nykyistä sakastia (pääoven vieressä) ja käytävän toisella puolella olevia wc-tiloja ja siivouskomeroa esitetään suurennettaviksi, jolloin pääoven lähellä voisi nykyisen yhden sijasta olla kaksi wc:tä ja sakastissa kolmas.
- Ns. vanha sakasti (alttarin takana) muutettaisiin kokonaan tekniseksi tilaksi: sinne sijoitettaisiin lämmitysjärjestelmä.
- Musiikkisali kalustettaisiin uudelleen monitoimitilaksi ja tornin alla sijaitsevaan eteiseen rakennettaisiin pieni keittiö nykyisen toisen wc:n tilalle. Näin musiikkisalissa voisi olla esimerkiksi kastetilaisuus ja kastejuhla samaan aikaan kun seurakuntasalissa on toinen tilaisuus
- Seurakuntasalin tarjoiluhuoneen ("kamreerin kammari"), eteisen ja wc-tilojen järjestelyjä muutettaisiin siten, että tarjoiluhuoneessa olisi aiempaa paremmin tilaa tarjoilujen esille laittamiseen ja eteistilan yhteyteen jäisi riittävästi tilaa naulakoille ja kahdelle wc:lle.
- Piha-alueella oleva varastorakennus ehdotetaan purettavaksi ja sen paikalle rakennettaisiin pysäköintipaikkoja. Autoliikenne pyrittäisiin rajaamaan maisemoinnilla kirkon luoteiskulmalle ja pääovea korostettaisiin kiveyksellä ym.
- Pääoven lähelle rakennettaisiin invapaikkoja ja nykyiset vaatimukset täyttävä invaluiska.
- Kirkonmäelle johtavaa mäkeä levennettäisiin.
- Kirkonmäen sadevesien ohjaukset, valaistus ym. uusittaisiin

Taluspäällikkö, kirkkoherra ja arkkitehti ovat esitelleen suunnitelmien luonnoksia Museoviraston edustajalle 17.3.2023. Museoviraston edustaja ei näe estettä suunnittelun

jatkamiselle alustavan suunnitelman mukaisesti, mutta arvioi vielä tarkemmin ehdotusta pihavaraston purkamisesta.

Taluspäällikkö ja kirkkoherra arvioivat, että suunnittelun seuraava askel on esitellä suunnitelmia kirkkovaltuutetuille ja seurakuntalaisille. Mikäli alustavia suunnitelmia pidetään hyvänä, jatkettaisiin rakenteiden, lvis-järjestelmien ja yksityiskohtien suunnittelua. Tämän jälkeen saataisiin laskettua myös kustannusarvio, minkä jälkeen päästäisiin päättämään toteutettavasta peruskorjauksesta ja sen laajuudesta.

Taluspäällikkö ja kirkkoherra arvioivat, että nykyisten suunnitelmien mukainen peruskorjaus olisi Lopen seurakunnan mittakaavassa taloudellisesti erittäin suuri investointi. Se todennäköisesti kuluttaisi seurakunnan säästöt ja edellyttäisi mahdollisesti lainan ottamista tai muita rahoitustapoja. Toisaalta ehdotettuun peruskorjaukseen voisi olla mahdollista saada merkittävä määrä kirkkohallituksen avustusta. Siten taluspäällikkö ja kirkkoherra arvioivat, että esitetyt suunnitelmat eivät ole Lopen seurakunnan talouden mittakaavassa kohtuuttomia.

On myös huomioitava, että lähivuosikymmeninä keskustellaan todennäköisesti jälleen seurakuntaliitoksista tai seurakuntarakennemuutoksista. Mikäli Lopen seurakunta tulevina vuosikymmeninä liittyisi osaksi suur-Riihimäen tai suur-Hämeenlinnan seurakuntataloutta tai jopa laajempaa hallinnollista aluetta, Lopen kirkon ylläpidolle ja kehittämiselle ei välttämättä olisi samanlaista mahdollisuutta ja kiinnostusta kuin tällä hetkellä.

Lisäksi on huomioitava, että kirkon monet tekniset järjestelmät, esimerkiksi sähköjärjestelmä, on osittain teknisen käyttöikänsä päässä. Kirkossa on merkittäviä puutteita esimerkiksi saavutettavuudessa liikuntarajoitteisille, pysäköintipaikkojen järjestelyissä ja musiikkisalin käytettävyydessä. Kirkkosalin valaistus on nykyisellään riittämätön ja kirkkosalin maali lohkeilee monessa kohdassa. Suorasähkö on erittäin kallis lämmitysratkaisu. Siten taluspäällikkö ja kirkkoherra arvioivat, että kirkkoon voidaan vaihtoehtoisesti suunnitella yksi laajempi peruskorjaus tai monta kallista erillistä projektia.

Taloudellisinta ja toiminnallisesti järkevintä on taluspäällikön ja kirkkoherran arvion mukaan jatkaa suunnittelua yhtenä isona peruskorjauksena.

Taluspäällikkö ja kirkkoherra ovat kutsuneet arkkitehti Hanna Lyytisen esittelemään Lopen kirkon suunnitelmia kirkkovaltuuston kokoukseen 18.4.2023.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossään päätösten vaikutukset lapsiin. Lisäksi kirkkoneuvosto on §51 / 19.3.2019 päättänyt, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia.

Osana asian valmistelua taluspäällikkö arvioi, että

- *suunnittelussa on huomioitu lasten etu mm. siten että kirkkosaliin tulee väljempää tilaa ja musiikkisalin monikäyttöisyyttä parannetaan. Näin kirkkosaliin ja musiikkisaliin voidaan rakentaa lasten ja perheiden tapahtumia varten esimerkiksi ”sivualttareita” tai elämyksellisiä paikkoja. Kirkkosaliin ei toistaiseksi ole suunniteltu kiinteätä lasten leikkipaikkaa. Tähän ja lastenhoitotilojen riittävyteen on kiinnitettävä huomiota tilojen tarkempia ratkaisuja suunniteltaessa.*

- ehdotetulla lämmitysjärjestelmän uusimisella saadaan merkittäviä säästöjä energiankulutuksessa ja tällä on myönteisiä ympäristövaikutuksia
- Kirkon saavutettavuudessa on tällä hetkellä merkittäviä ongelmia: invapaikkojen puuttuminen sekä invaluisikan ja wc-tilojen haasteet liikuntarajoitteisille. Nyt ehdotetut suunnitelmat parantavat kirkon saavutettavuutta kohtuullisesti, mutta on huomioitava että esteetöntä sisäänkäyntiä ja esteettömiä wc-tiloja ei rakennettaisi kuin kirkon pääovelle. Nämä ovat kirkon tilaratkaisut ja käyttötarkoituksen huomioiden kohtuullisia rajoitteita, mutta jatkosuunnittelussa on varmistettava että tiloista tulee saavutettavia kaikille seurakuntalaisille rajoitteista riippumatta.

Taluspäällikön päätösehdotus:

- a) Kirkkoneuvosto päättää, että kirkon peruskorjauksesta teetetään osioittain hinta-arvio.
- b) Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto tutustuu liitteenä 51a olevaan hankesuunnitelmaan ja liitteenä 51b oleviin piirustuksiin Lopen kirkon peruskorjauksesta arkkitehti Hanna Lyytisen johdolla
- c) Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto päättää, että suunnittelua voidaan jatkaa liitteenä olevien alustavien suunnitelmien mukaisesti, kun saadaan kustannusarvio [tai esittää muutostoiveita esitettyihin alustaviin suunnitelmiin].

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

52§ Seurakunnan strategia

Lopen seurakunnassa on laadittu strategia kullekin valtuustokaudelle. Strategia on ohjannut toimintasuunnitelmien laatimista ja seurakunnan toimintaa.

Uuden strategian työstäminen on aloitettu työntekijöiden ja luottamushenkilöiden yhteisessä päivässä 4.2.2023 Kesijärven leirikeskuksessa. Kirkkoherra on koonnut keskustelujen perusteella seuraavan luonnoksen strategiaksi. Kirkkoneuvosto käsitteli strategialuonnosta §33 / 6.3.2023 ja päätti jättää asian pöydälle. Tämän jälkeen seurakunnan työntekijät ovat keskustelleet strategialuonnoksesta työntekijäkokouksessa 23.3.2023. Työntekijät eivät ehdota muutoksia luonnosteltuun strategiaan.

Mikäli kirkkoneuvosto arvioi, että strategia voisi olla luonnoksen kaltainen, neuvosto voi tehdä tekstiin haluamiaan muutoksia ja esittää strategian kirkkovaltuustolle. Jos taas kirkkoneuvosto arvioi, että muutettavaa on paljon tai strategia tulisi laatia toisella tavalla, strategiaa valmistelemaan voidaan perustaa työryhmä.

Kirkkojärjestyksen 23:3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin. Kirkkoneuvoston päätöksen 19.3.2019 mukaisesti Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Kirkkoherra arvioi, että luonnosteltu strategia huomioi hyvin ympäristön ja yhdenvertaisuuden. Lasten ja nuorten toimintaa ei strategialuonnoksessa erityisesti nosteta esille, mutta kirkkoherra arvioi että lasten etu tulee muutoin hyvin huomioitua seurakunnassa.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto hyväksyy liitteen 52a mukaisen Lopen seurakunnan strategian vuosille 2023-2026.

Päätös: Ehdotuksen mukainen. Liite korjattu.

53§ Partiolippukuntien taustayhteisösopimukset

Partiolippukunnat ovat itsenäisiä rekisteröityjä yhdistyksiä, jotka toteuttavat arvopohjansa mukaista toimintaa eri paikkakunnilla. Monilla partiolippukunnilla on taustayhteisöjä. Lopen seurakunta on Lopella toimivien lippukuntien Santamäen Palokärjet ja Pirjetan Partio taustayhteisöjä.

Lippukuntien edustajat ovat pyytäneet, että seurakunnan ja lippukuntien taustayhteisösopimukset päivitetäisiin.

Kirkkojärjestyksen 23:3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin. Kirkkoherra arvioi, että ehdotetut taustayhteisösopimukset edistävät lasten ja nuorten turvallisen ja mielekkään partiotoiminnan toteutumista Lopella.

Kirkkoherran päätösehdotus:

- a) Kirkkoneuvosto hyväksyy liitteenä 53a olevan Lopen seurakunnan ja Santamäen Palokärkien välisen taustayhteisösopimuksen ja valtuuttaa kirkkoherran allekirjoittamaan sopimuksen, tarvittaessa vähäisin muutoksin.
- b) Kirkkoneuvosto hyväksyy liitteenä 53b olevan Lopen seurakunnan ja Pirjetan partion välisen taustayhteisösopimuksen ja valtuuttaa kirkkoherran allekirjoittamaan sopimuksen, tarvittaessa vähäisin muutoksin.

Käsittely: Outi Sirola ja Leena Vesto totesivat olevansa esteellisiä, koska ovat lippukuntien hallitusten jäseniä. Puheenjohtajana käsittelyn aikana toimi Tuomas Hynynen.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

54§ Luottamustoimen lakkaaminen

Kirkkovaltuuston varajäsen Pieti Muhonen on ilmoittanut muuttaneensa pois Lopelta. Hän ei siten ole enää vaalikelpoinen Lopen seurakunnan luottamustoimeen.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkovaltuusto toteaa Pieti Muhosen varajäsenyyden Lopen kirkkovaltuustossa lakaneen 1.4.2023.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

55§ Yhdenvertaisuustyöryhmän kokoonpano

Kirkkoneuvosto asetti yhdenvertaisuustyöryhmän §27 / 6.3.2023 ja valitsi yhdenvertaisuusasiahenkilöksi seurakuntapastori Terhi Latvalan. Ajatus yhdenvertaisuustyöryhmän perustamisesta syntyi syksyllä 2022 Latvalan, Minttu Auvisen ja Sari Kairin keskusteluissa.

Terhi Latvala on esittänyt kirkkoherralle toiveen, että §27 / 6.3.2023 asetettua yhdenvertaisuustyöryhmää täydennettäisiin siten että Minttu Auvinen ja Sari Kairi valittaisiin työryhmään.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto nimeää Minttu Auvisen ja Sari Kairin yhdenvertaisuustyöryhmän jäseniksi aiemmin nimettyjen jäsenten lisäksi.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

56§ Nuorisotyönohjaajan viran tehtäväkuvauksen muutos ja viran täyttö

Nuorisotyönohjaaja Kari Mononen on irtisanoutunut virastaan siten, ettei enää palaa töihin Lopen seurakuntaan 9.5.2023 päättyvän virkavapaansa jälkeen.

Kirkkoherra arvioi, että virka on perusteltua täyttää. Seurakunnassa on tarvetta kahdelle nuorisotyönohjaajalle, kuitenkin siten että nuorisotyönohjaajien on perusteltua osallistua melko laajasti myös seurakunnan ”yhteiseen” ja eri työmuotojen toimintaan.

Nuorisotyönohjaajan tehtäviin on kuulunut 65% varhaisnuoriso-, rippikoulu- ja nuorisotyötä sekä 35% lähetystyötä. Viime aikoina on keskusteltu paljon nuorten pahoinvoinnista ja lasten ja perheiden diakonisen avun tarpeesta. Siksi rekrytoitavalle nuorisotyönohjaajalle voitaisiin osoittaa osaamisen ja kiinnostuksen mukaan myös osallistumista diakoniatyöhön.

Viime aikoina monet seurakunnat ovat kohdanneet haasteita rekrytoida eri ammattialojen osaajia, myös nuorisotyönohjaajia. Kirkkoherra arvioi, että hakijoita houkuttelee parhaiten mahdollisuus räättelöidä tehtäväkuvaa oman osaamisen ja kiinnostuksensa perusteella. Viroissa on kuitenkin oltava tietty tutkinto kelpoisuusvaatimuksena ja nuorisotyön virkaan kelpoisuusvaatimuksena on oltava nuorisotyönohjaajan virkaan vaadittava tutkinto.

Ehdotuksen mukaisella hakuilmoituksella uusi nuorisotyönohjaaja ei välttämättä toimisi lähetyssihteerinä, toisin kuin aiempi viranhaltija. Kirkkoherra arvioi, että mikäli uusi nuorisotyön viranhaltija toimii aktiivisesti esimerkiksi diakonian tai ”yleisen seurakuntatyön” tapahtumien järjestämisessä, kirkkoherra ja mahdollisesti joku toinen viranhaltija voivat huolehtia lähetystyön tehtävistä jatkossa kohtuullisesti.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin. Osana asian valmistelua kirkkoherra arvioi, että viran täyttämättä jättämisellä olisi kielteisiä vaikutuksia nuorten toimintaan ja sitä kautta nuorten hyvinvointiin. Viran täyttäminen siten että uusi viranhaltija käyttää saman osan työajastaan (65%) nuorten parissa tehtävään työhön, palvelee nuorten etua.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto

- a) julistaa haettavaksi nuorisotyönohjaajan viran Lopen seurakunnassa liitteenä 56a olevalla hakuilmoituksella,
- b) valtuuttaa kirkkoherran muokkaamaan viran voimassa olevaa tehtäväkuvausta vastaamaan uuden viranhaltijan kanssa sovittavia tehtäviä,
- c) perustaa valintatyöryhmän valmistelevaan rekrytointia, ja
- d) valtuuttaa kirkkoherran tekemään valintapäätöksen sillä edellytyksellä, että valintatyöryhmä on yksimielinen valittavasta henkilöstä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen. Valintatyöryhmään valittiin Tuomas Hynynen, Tiia Hervalala, Outi Sirola ja Teppo Kenttämies.

57§ Rippikoulun ryhmäkoon ylitys

Lopen seurakunnan rippikoulun ohjesäännön mukaan yhden rippikouluryhmän koko on enintään 25 oppilasta. Kirkkoneuvosto voi myöntää luvan enimmäismäärän ylitykselle.

Lopen seurakunnassa on kesällä 2023 kaksi leiririppikouluryhmää ja yksi päivärippikouluryhmä. Näihin on ilmoittautunut nuoria seuraavasti:

2. Ripari (5.-12.6.2023): 26 nuorta

3. Ripari (14.-21.6.2023): 27 nuorta

Päiväkoulu: 5 nuorta.

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossään päätösten vaikutukset lapsiin. Kesijärven leirikeskukseen mahtuu kohtuullisesti ehdotettu määrä nuoria sekä isokset ja työntekijät. Rippikoulun ryhmäkoon pieni ylitys ei olennaisesti vaikuta ryhmän toimintaan. Ehdotetulla ryhmäkoon ylityksellä ei arvioida olevan vaikutuksia lasten edun toteutumiseen.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto myöntää luvan rippikoulujen ryhmäkoon ylitykselle siten, että 2. riparilla on 26 rippikoululaista ja 3. riparilla on 27 rippikoululaista.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

58§ Kolehtisuunnitelma 5-9/2023

Kirkkojärjestyksen 2: 8§ perusteella kirkkoneuvosto vahvistaa suunnitelman niistä päiväjumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista, joista Kirkkohallitus ei ole määrännyt kirkkolain 22:2§ 1 mom. 9. kohdan perusteella.

Kasvatuksen seurakuntapastori Susanna Rinne on ehdottanut, että rippikouluryhmät saisivat valita oman konfirmaatiopyhensä kolehtikohteen viidestä eri vaihtoehdosta:

- Yhteisvastuukeräykselle; teemana nuorten väkivallan vastainen työ
- Kirkon Ulkomaanavun katastrofirahastoon katastrofirahaston valmiuden ylläpitämiseksi
- Lasten ja nuorten yksinäisyyden torjumiseen Lasten ja nuorten keskus ry:n kautta.
- Nuorten toimeentulon vahvistamiseen kehitysmaissa. Kirkon Ulkomaanapu sr.
- Ilmasto- ja ympäristötyön Suomen Lähetysseuran kautta teemalla Pidetään huolta yhteisestä maapallosta

Kirkkoneuvosto päätti 19.3.2019, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Julkisessa keskustelussa on esitetty kritiikkiä erityisesti joidenkin kristillisten järjestöjen suhtautumiseen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysymyksiin.

Ne kolehtikohteet, joita kirkkohallitus ei ole määrännyt, on valittu kirkkohallituksen suosittelemista kohteista. Kirkkoherran ei ole mahdollista eikä järkevää arvioida erikseen jokaisen järjestön toimintaa sen vuoksi, että kolehti tuottaa vähimmillään muutaman kymppiä tietyn järjestön toimintaan. Asiassa on siten syytä luottaa kirkkohallituksen arviointiin.

Kirkkoherran päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto vahvistaa 58a mukaisen kolehtisuunnitelman ajalle 1.5.-30.9.2023, siten että kesän konfirmaatioiden kolehtikohteet valitaan annetuista vaihtoehdoista rippikouluissa ja vahvistetaan myöhemmin kirkkoneuvostossa.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

59§ Investointimäärärahan käyttötarkoituksen muutos

Kesijärven kattoremontin yhteydessä olisi mahdollista asentaa aurinkopaneelit.

Kattoremonttiin on varattu talousarviossa 150 000 euroa ja hyväksytty tarjous oli 96 100 euroa. Tarjouksen päälle tulee vielä jonkin verran kustannuksia puhallusvillasta ja mahdollisista lahovaurioista, mutta arvio on, että kattoremontin kustannus jää selvästi alle alkuperäisen arvion. ”Säästyneillä” rahoilla Kesijärvelle olisi mahdollista hankkia aurinkopaneelit.

Kesijärven lämmitysmuoto on sähkö ja johtuen suuresta käytöstä kesäaikaan, myös kesällä sähköä kuluu melkoisesti, etenkin veden lämmitykseen. Aurinkopaneelilla voisi saada merkittävän säästön sähkölaskuun. Alustavan arvion mukaan järkevän kokoinen aurinkovoimala on hinnaltaan n. 30 000€.

Kirkkoneuvosto on §51 / 19.3.2019 päättänyt, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia. Osana asian valmistelua talouspäällikkö arvioi, että aurinkovoimalan rakentamisella on merkittäviä myönteisiä ympäristövaikutuksia.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää että kirkkovaltuusto päättää, että

- a) Kesijärven leirikeskuksen kattoremonttiin varattua 150 000 euron investointimäärärahaa voidaan käyttää myös aurinkopaneelien hankkimiseen leirikeskuksen katolle.
- b) Kattoremontti ja aurinkovoimala käsitellään kirjanpidossa kahtena erillisenä investointina, koska niiden poistoaika on eri.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

60§ K.F.A ja Edla Johanna von Qvantenin opintorahastosäätiön tilintarkastajat

K.F.A ja Edla Johanna von Qvantenin opintorahastosäätiön sääntöjen 13§ perusteella Lopen seurakunnan kirkkovaltuusto nimeää säätiön tilintarkastajat. Säätiön tilintarkastus kilpailutetaan yhdessä seurakunnan tilintarkastuksen kanssa, ja säätiön tilintarkastuksesta tehdään sopimus seurakunnan tilintarkastajan kanssa.

K.F.A ja Edla Johanna von Qvantenin opintorahastosäätiön sääntöjen 13§ 2.mom.

Lopen seurakunnan kirkkovaltuusto valitsee toimikaudekseen säätiölle vähintään yhden tilintarkastajan. Tilintarkastajan on oltava Tilintarkastuslain 2§ tarkoittama hyväksytty tilintarkastaja.

Taluspäällikön päätösehdotus:

Kirkkoneuvosto esittää, että kirkkovaltuusto valitsee K.F.A ja Edla Johanna von Qvantenin opintorahastosäätiön tilintarkastajaksi vuosille 2023-2026 Lopen seurakunnalle valitsemansa tilintarkastajan. Tilintarkastusyhteisö nimeää työntekijöistään säätiön §13 mukaiset tilintarkastajat.

Käsittely: Tuomas Hynynen ja Tiia Hervalo ilmoittivat olevansa esteellisiä.

Päätös: Ehdotuksen mukainen.

61§

Jäsenten esittämät asiat

Leena Vesto välitti seurakuntalaisen terveiset, että seurakuntasalia ei oltu vuokrattu ilman, että tarjoilusta vastaa pitopalvelu.

62§

Kokouksen päätös

Puheenjohtaja liitti pöytäkirjaan koosteen lapsi-, ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutusten arvioinnista (Liite 62a) ja muutoksenhakuohjeet (liite 62b) ja päätti kokouksen klo 21.11.

Liite 62a

KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSI- YMPÄRISTÖ- JA YHDENVERTAISUUSVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Kirkkojärjestyksen 23: 3§ perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin.

Kirkkojärjestys 23: 3§

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.

Lopen kirkkoneuvosto on §51 / 19.3.2019 päättänyt, että Lopen seurakunnan hallinnossa arvioidaan lisäksi päätösten ympäristö- ja yhdenvertaisuusvaikutuksia.

Päätösten valmistelussa on arvioitu, että seuraavilla päätöksillä ei ole erityisiä lapsi-, ympäristö- tai yhdenvertaisuusvaikutuksia:

Asialuettelo

- 41§ Kokouksen avaus ja alkuhartaus
- 42§ Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 43§ Pöytäkirjantarkastajat
- 44§ Työjärjestyksen hyväksyminen
- 45§ Päätöksiä ja muistioita tiedoksi
- 46§ Kirkon palvelukeskuksen laajennettuihin kirjanpidon palveluihin siirtyminen
- 47§ Tilintarkastajan valinta
- 48§ Tilintarkastuskertomus
- 49§ Kellotornin katto remontti
- 50§ Vuosilomat

- 54§ Luottamustoimen lakkaaminen
- 55§ Yhdenvertaisuustyöryhmän kokoonpano

- 60§ K.F.A ja Edla Johanna von Qvantenin opintorahastosäätiön tilintarkastajat
- 61§ Jäsenten esittämät asiat
- 62§ Kokouksen päätös

Seuraavien päätösten valmistelussa on arvioitu, että päätöksillä saattaa olla lapsi-, ympäristö- tai yhdenvertaisuusvaikutuksia. Näiden osalta lapsi-, ympäristö- tai yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi on kirjattu esittelytekstiin:

- 51§ Kirkon peruskorjaussuunnitelmat
- 52§ Seurakunnan strategia
- 53§ Partiolippukuntien taustayhteisösopimukset
- 56§ Nuorisotyönohjaajan viran tehtävänkuvauksen muutos ja viran täyttö
- 57§ Rippikoulun ryhmäkoon ylitys
- 58§ Kolehtisuunnitelma 5-9/2023
- 59§ Investointimäärärahan käyttötarkoituksen muutos

MUUTOKSENHAKUKIELLOT JA -OHJEET

Liite 62b

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (1054/1993) 24 luvun 5 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät 41-45, 47-48, 49 b-kohta, 51, 52, 54, 56, 59, 60-62

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 24 luvun 3 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät:

46, 49 a-kohta, 50, 53, 55, 57, 58

Erikseen säädetty muutoksenhakukiellot

Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain (968/1974) 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Edellä mainittua sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä (kirkkolain 6 luvun 72 § 2 momentti).

Pöytäkirjan pykälät

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Pöytäkirjan pykälät: **46, 49 a-kohta, 50, 53, 55, 57, 58**

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Lopen seurakunnan kirkkoneuvosto

Käyntiosoite ja postiosoite: Pilpalantie 3, 12700 Loppi Sähköposti: loppi.seurakunta@evl.fi

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä.

Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.